

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Қазақ филологиясы кафедрасы

5В020500- Филология: қазақ филологиясы» мамандығының
студенттеріне арналған «Сөзжасам» пәнінен

ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Павлодар

Оқу жұмыс бағдарламасын
бекіту парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.4/17

БЕКІТЕМІН
ОІ жөніндегі проректор
_____ Н.Э.Пфейфер
2013 ж. "___" _____

Құрастырушы: ф.ғ.к., доцент Г.Т.Кәріпжанова

Қазақ филологиясы кафедрасы

5В020500- Филология: қазақ филологиясы» мамандығының студенттеріне «Сөзжасам» пәнінен арналған

ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Жұмыс бағдарламасы _____ бекітілген элективті пәндер каталогы негізінде жасалған

Кафедра отырысында ұсынылды 2013 ж. «___» _____ № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Н.Қ.Жүсіпов 2013 ж. « ___ » _____

ГП факультетінің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданды

2013 ж. «___» _____ № _____ хаттама

ОӘК төрағасы _____ С. К. Ксембаева 2013 ж. « ___ » _____

КЕЛІСІЛДІ

ГП факультетінің деканы _____ Ж. Т. Сарбалаев 2013 ж. « ___ » _____

МАҚҰЛДАНДЫ:

ОӘБ бастығы _____ Е. Н. Жуманкулова 2013 ж. «___» _____

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданды

2013 ж. «___» _____ № _____ хаттама

1. Оқу пәнінің төлқұжаты

Сөзжасам

Кредит саны және оқу мерзімі

Барлығы – 3 кредит

Курс: 2

Семестр: 4

Барлық дәрісханалық сағат саны – 45сағат

Дәріс – 30 сағат

Практикалық сабақ –15сағат

СӨЖ – 90 сағат

Соның ішінде СОӨЖ – 22,5 сағат

Жалпы еңбек сыйымдылығы –135 сағат

Пререквизиттер:

Фонетика.

Лексикология

Морфология. Синтаксис.

Постреквизиттер

1. Жалпы тіл білімі.

2.Қазақ тілінің тарихи грамматикасы.

2 Пәннің мақсаты мен міндеттері

«Сөзжасам» пәнінде студенттерге негізгі теориялық мағлұматтар беру. Негізінен сөзжасамға қатысты соңы ғылыми әдебиеттерге сүйене отырып, студенттердің білімін тексеру мақсатында, я меңгергенін білу үшін түрлі өздік жұмыс, тест жүйесі, кейбір даулы, қиын тілдік құбылыстар жайында пікірталас тақырыптарды алып жүргізу.

Пәнді оқыту мақсаты:

- Студенттерге сөзжасам мәселелері туралы толық мағлұмат беру;
- Студенттерге негізгі теориялық мағлұматтар беру;
- «Қазіргі қазақ тілінің сөзжасамы» пәнінде студенттердің алған білімін жаттықтыру;
- Қазақ тілі мамандарының сөзжасам мәселесінен алған теориялық білімін түсінуге, өз ойын дәлелдей білуге дағдыландыру;
- Студенттердің өз ана тілінің (қазақ тілінің) құрылымын терең меңгерту;
- Студенттердің сапалы, терең білімді маман болуын көздеу.

Пәннің міндеттері:

- Сөзжасамдық негізгі ырымдармен таныстыру;
- Сөзжасам мәселелерінен толық мағлұмат беру;
- Қазіргі заман тіл ғылымының дамуына сай жаңа технология бойынша модульдік жүйемен туынды сөздердің жасалуын таныстыру, жаттықтыру;
- Туынды сөздердің ішкі мағыналық құрылымын анықтау;
- Түбір сөздің шығу төркінін айқындау;
- Туынды түбірлердің мағыналық байланысын ашу;
- Сөз таптарының сөзжасамдық ерекшеліктерін таныту;
- Сөзжасамдық талдау, морфемдік талдау, этимологиялық талдауға үйретіп, жаттықтыру, дағдыландыру.

3 Студенттер білуі тиіс:

- сөзжасамның жасалу жолдары мен амал-тәсілдерін, грамматикалық формаларды;
- сөзжасамдық және морфологиялық аспектілердің астасып жататын тұстарын;
- тілдік (сөзжасамдық) элементтердің құрылымдық ерекшеліктерін;
- сөзжасам тәсілдерін, сөз жасаушы тілдік нұсқалар мен сөзжасамдық типтерді;
- сөздердің жасалу үлгілерін;
- сөзжасамның заңдылықтарын;
- сөзжасамның сөз таптарына қатыстылығын.

Студенттер істей білуі тиіс:

- Сөзжасамға қатысты жаттығуларды грамматикалық, морфологиялық еңбектерден орындай алуы;
- Тіл байлығын, ой-өрісін дамытуға арналған жаттығуларды орындай алуы тиіс;
- Тілдік нормаларды сақтай білуі тиіс.

4 Пәннің мазмұны

4.1 Пәннің тақырыптық жоспары				
№	Тақырып	Сағат саны		
		Дәріс	Тәжір.	СӨЖ СӨЖО
1	2	3	4	5
1	Сөзжасам тіл білімінің жеке саласы.	3	1	6
2	Сөзжасамның тілдің басқа салаларымен байланысы.	3	1	6
3	Қазақ тілінің сөзжасам жүйесі. Сөзжасамдық тәсілдер.	2	1	8
4	Сөзжасамдық мағына. Туынды сөздер.	2	1	6

5	Сөзжасамдық талдау.	2	1	8
6	Сөзжасамдық ұя.	2	1	8
7	Сөз таптарының сөзжасамы.	2	1	8
8	Есім сөздердің сөзжасамы.	2	1	5
9	Зат есім сөзжасамы.	2	1	5
10	Сын есім сөзжасамы.	2	1	8
11	Сан есім сөзжасамы.	2	1	6
12	Есімдіктің сөзжасамы.	2	1	6
13	Үстеудің сөзжасамы.	2	1	5
14	Етістіктің сөзжасамы.	2	2	5
Барлығы: сағат		30	15	90

Қолданылатын әдебиеттер

Негізгі:

1. И. Маманов Қазіргі қазақ тіл. Павлодар, 2010.
2. Оралбаева Н. Қазіргі қазақ тіліндегі сан есімнің сөзжасам жүйесі/Н. Оралбаева.-Павлодар:С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2010.-113 б.- (Қазақ тіл білімінің.- антологиясы/ бас ред. Е. М. Арын; құраст., жауапты ред. А. Ж. Құдабаев).
3. Оралбай Н. Сөзжасамның жалпы теориялық мәселелері. Павлодар, 2011.

Қосымша:

6. Қазіргі қазақ тілінің сөзжасам жүйесі. Алматы, 1989.
7. Қалиев Ө. Сөз тудыру жеке сала. ҚМ. 1984, №6, Б.57-60.
8. Қалиев Ө. Өнімді, өнімсіз жұрнақтарды анықтау критерийлері. ҚМ. 1980. №9.
9. Қалиев Ө. Сөздік морфемалық және туу құрамы. ҚМ. 1979, №4.
10. Қайдаров А.Т. Структура односложных корней и основ в казахском языке. Алматы, 1986.
11. Қалыбаева А., Оралбаева Н. Қазіргі қазақ тілінің морфемалар жүйесі. Алматы, 1986.
12. Исаев С. Қазіргі қазақ тіліндегі грамматикалық ұғымдар. Алматы, 1992.
13. Ибатов А. Сөздің морфологиялық құрылымы. Алматы, 1982.
14. Ибатов А. Қазақ тілінің туынды сөздер сөздігі. Алматы, 1988.

15. Қасым Б. Қазақ тіліндегі күрделі сөздер: уәждеме және аталым. Алматы, 2001.
16. Қасым Б. Қазіргі қазақ тіліндегі күрделі етістіктер. Алматы, 1996.
17. Салқынбай А. Тарихи сөзжасам. (Семантикалық аспект). Алматы, 1999.
18. Шаһарман Г. Қазақ тіліндегі сан есімдерден жасалған аталымдар. Алматы, 2002.
19. Қазақ грамматикасы. Елорда, 2002.
20. Құрманәлиев К. Қазақ тіліндегі сөзжасамдық ұя мәселесінің теориялық негіздері. АДД. Алматы, 2002.
21. Қоқышева Н. Қазіргі қазақ тіліндегі сөзжасамдық тізбектер. АКД. Алматы, 2002.
22. Есімсейітов Б. Қазақ тіліндегі сөзжасамдық тізбектер. АКД. Алматы, 2002.
23. Ганиев Ф.А. Суффиксально словообразование в современном татарском языке. Казань, 1974.
24. Севортян Э.В. Аффиксы глаголообразования в азербайджанском языке. Москва, 1962.
25. Севортян Э.В. Аффиксы именного словообразования в азербайджанском языке. Москва, 1966.
26. Щербак А.М. Очерки по сравнительной морфологии тюркских языков. Ленинград, 1977.
27. Хабичев М.А. Карачаево-балкарское именное словообразование. Черкесск, 1971.